

SAMMUS

Nyhedsbrev nr. 35 – April 2017 - Redaktion: kontakt@SAMMUS.dk

Indhold:

1. Beretning på Årsmødet 2017.
2. Kulturhistorisk rejse til Polen.
3. Nyt medlem i bestyrelsen.
4. Om medlemsopgørelse.

Årsmødet 2017

Lørdag d. 25. marts 2017 afholdt Landsforeningen Årsmøde på Danmarks Forsorgsmuseum i Svendborg.

Formand John Holmer fremlagde følgende beretning for 2016:

Velkommen til Årsmøde 2017 – og ikke mindst velkommen til Danmarks Forsorgsmuseum, som rummer barndoms erindringer for de fleste af os her i dag. Ikke at vi selv har boet her, men vi kendte stederne, anstalterne på den egn og i den by vi voksede op i 40-, 50- og 60-erne.

Interessen for historie er kolossal

Interessen for Historie i befolkningen er større end nogen sinde. Netop i disse timer åbner en stor publikumssucces: "Historiske Dage" i Øksnehallen ved Hovedbanegården i København. For tredje gang bruges en weekend til at vise masser af historiske bøger, mange udstillinger fra museer fra hele landet, historiske genstande, og historiske optrin. Forskere og forfattere diskuterer med hinanden. Det forventes, at der bliver en stuvende fuld messe. Den varer i dag og slutter søndag.

De frivillige er en vigtig del af alt dette

Vi kan godt tillade os at hævde, at det er de frivillige, der "skrifter" historien i disse år. Det nærmest vælter op af jorden med fortidsminder, fundet frem af frivillige detektorfolk. Da detektorerne kom frem i begyndelsen af 1970-erne var historikerne skælvende nervøse: Hvor endte fundene. Men tiden har vist, at der er større prestige i at få sine fund fremvist i medierne med arkæologernes opbakning og begejstring, fremfor at score hurtige penge.

Danmark er internationalt kendt for sine hæderlighed og omgang med ofte store værdifulde kulturhistoriske genstande. Nu hjælper det lidt at aflevering af danefæ ikke sjældent udløser pæne pengebeløb.

Stor aktivitet i bestyrelsen

Vi er gode til at hjælpe hinanden i bestyrelsen om de mange aktiviteter. Alle har vigtige opgaver at varetage. Næstformand **Hardy Jensen** har i dette forenings år ydet en ekstraordinær indsats som kasserer og sekretær. Heldigvis har vi i årets løb fået ekstern hjælp i form af **Gitte Straagaard Holm**. For et mindre beløb er Gitte foreningens bogholder og påtager sig at holde orden i landsforeningens medlems-kartotek. Men tak Hardy, for indsatsen. Du er stadig erhvervsaktiv og har derfor ind imellem overordentlig travlt. Med den nye bestyrelse skal vi ha' fordelt disse to poster, som med Gitte jo er blevet aldeles overkommelige.

Anders Hind har til opgave at holde kontakten til DFS "Dansk Folkeoplysnings Samråd" som vi er naturlige medlemmer af, og til DFKS "Det Frivillige Kulturelle Samråd", som er en landsorganisation af kulturelle frivillige foreninger. Denne Landsorganisations vigtigste opgave er at overbevise politikerne om, at de kulturelle frivillige bør være på lige fod med Dansk Idrætsforbund. At også vi bør få del i de mange økonomiske ressourcer, der tilflyder de frivillige i idrætsverdenen. Vi spørger: Hvilken forskel er der egentlig på idræt og kultur for et levende og moderne samfund?

Johan Adam Linneballe har til opgave at varetage SAMMUS interesser i tidsskriftet "Danske Museer". Vi er meget glade for at være med her og vil mere aktivt markedsføre bladet overfor vores medlemmer. Tak til Nils M. Jensen, direktør i ODM, for den solidaritet du igen har udvist ved at foreslå SAMMUS ind i redaktionsgruppen.

Jeg vil stærkt opfordre vores medlemmer ud over landet, til at skrive artikler om de frivilliges arbejde på museerne. I kan eventuelt sende artiklerne til os først, hvis I er lidt usikre. Vi hjælper meget gerne.

Bestyrelsen håber, at de frivillige vil kunne præge det ny-relancerede tidsskrift på en god og markant måde.

Deltagere i Årsmødet tager en pause. Foto: JH

SAMMUS

Nyhedsbrev nr. 35 – April 2017 - Redaktion: kontakt@SAMMUS.dk

Indhold:

1. Beretning på Årsmødet 2017.
2. Kulturhistorisk rejse til Polen.
3. Nyt medlem i bestyrelsen.
4. Om medlemsopgørelse.

En god ide er, at bestyrelsesmedlemmer i museumsforeningerne får betalt et års abonnement, som en slags præmie for at være frivillig i bestyrelsesarbejdet. I den nye landsorganisation "Kulturbestyrelser" har både Johan og **Jens Olufsen** italesat SAMMUS interesser, hvor det var muligt. Kulturbestyrelser er en sammenslutning af de professionelle museumsbestyrelser i Danmark.

Med Mette Boch har vi fået en kulturminister, der synes at være meget interesseret i museumsverdenen. Hun deltog i Kulturbestyrelsernes Årsmøde fornyeligt, og har meldt sin ankomst til ODM's generalforsamling. Bestyrelsen forsøger at udnytte denne interesse, og har bedt om et møde for at kunne forklare om hvem vi er, samt om det store potentiale de museumsfrivillige udgør.

Deltagere i Årsmødet tager en pause. Foto: JH

Ud over at styrke samarbejdet med kulturministeren, vil vi bede hende overveje at omfordele de mange millioner kulturministeren uddeler hvert år – så også vi kunne få bare en lille del af disse, både til vores medlemmer og til landsorganisationen. Den nye museumslov giver faktisk mulighed for det.

Det er små beløb vi taler om, men de har stor betydning for det daglige arbejde i de frivillige organisationer. Vi vil også drøfte med hende om der var en mulighed at få de frivillige ind i de professionelle bestyrelser igen på lige fod med medarbejderne. Dette er ikke noget problem i Jylland og på Fyn, men på Sjælland trænges de frivillige mere og mere ud. Vi har ingen indflydelse over hovedet. Største udfordring i forbindelse med dette: Museumsforeningerne begynder at miste medlemmer på dette grundlag. Nærheden til museet forsvinder.

For at gøre SAMMUS endnu mere attraktivt for museumsforeninger ude omkring i landet har vi taget flere initiativer:

1. **Modernisering af vores ansigt udadtil** med nyt moderne logo. Johan Adam har senere et indlæg om dette.
2. **Indledt et samarbejde med Dansk Kulturinstitut** om kulturrejser, dels i regi af SAMMUS, men også for de lokale foreninger. Jesper Boysen har senere et indlæg om dette.
3. **Indledt samarbejde med Velux Fonden**, om økonomisk støtte til vores medlemmer.

I forbindelse med oprettelse af museumsråd på "Statens Museum for Kunst" og "Nationalmuseet" samt Kulturministerens opfordring til at relevante interesserede kunne melde sig som mulige medlemmer af rådene, besluttede bestyrelsen at indstille Johan Adam Linneballe til SMK og Jens Olufsen til Nationalmuseet.

Værelse på forsorgs hjemmet. Kom man her mistede man sin stemmeret, ejendomsret, og retten til at gifte sig samt at forsørge sine børn. Foto: JH

Først for få uger siden blev medlemmerne udvalgt. Ingen af vores indstillinger blev godtaget. Man har alene taget de mest kendte kulturpersonligheder i Danmark. Vi ville gerne vise ansigt, og havde vel i virkeligheden ikke troet på muligheden for at komme i betragtning.

Kulturstyrelsens årlige 3-dages kulturmøde på Nyborg Strand, var i år indskrænket til at alene at handle om Museerne og kun over én dag. John V, Johan, John H og Jens deltog. Museumsrådet blev holdt i København. Mødet var ikke specielt givende.

Johan har deltaget i et branding seminar afholdt af Slot og Kulturstyrelsen. 6 – 8 museer deltog. Jane Wentworth fra England talte om professionalisering af branding af vore museer.

Folkemødet på Bornholm har vi besluttet ikke primært at deltage i, men Anders Hind er med i anden sammenhæng.

Folkemødet og Kulturmødet på Mors den 24 – 26/8 deltager såvel Anders som Hardy i. De observerer og repræsenterer foreningen.

SAMMUS

Nyhedsbrev nr. 35 – April 2017 - Redaktion: kontakt@SAMMUS.dk

Indhold:

1. Beretning på Årsmødet 2017.
2. Kulturhistorisk rejse til Polen.
3. Nyt medlem i bestyrelsen.
4. Om medlemsopgørelse.

TEMA-mødet er i år planlagt til d. 29. september 2017 på Silkeborg Museum

TEMA er det internationale samarbejde, hvor formand for Icom Søren Lacour Jensen og Præsident for WFFM Eckhart Nymann inviteres.

Det Danske Kultur Institut inddrages ligeledes. Vi stræber efter at invitere museums foreninger som også relaterer sig til kunstens verden med henblik på at score medlemmer her fra.

I 2018 søges årsmødet – henlagt til Strandingsmuseet (der hvor vi er født) som markering af vor 15 års fødselsdag.

Centraliseringen for voldsom

Til sidst udtaler formanden et håb om, at Kulturministeren kunne få øje for, at den centralisering der er rullet over landet de sidste 5 år ikke kun er til det gode.

Kulturhistorie er i høj grad noget der skal foregå og opleves i øjenhøjde og lokalt. Centraliseringen – især på Sjælland er i færd med at ødelægge kontakten til lokalbefolkningen, dem som skaber historien og dem som historien henvender sig til.

Dette museumspolitiske emne vil vi fokusere på både landspolitisk og lokalpolitisk i forbindelse med det kommende kommunalvalg til efteråret.

Tilmelding senest 22. maj 2017 til Jesper Boysen, Dansk Kulturinstitut, jb@danishculture.com

Med dette Nyhedsbrev nr. 35, vedlægges det samlede program for rejsen til Polen.

Indhold:

1. Beretning på Årsmødet 2017.
2. Kulturhistorisk rejse til Polen.
3. Nyt medlem i bestyrelsen.
4. Om medlemsopgørelse.

Striden om nyere historiefortælling i Polen

Polens historie er temmelig kompliceret. Landets centrale beliggenhed mellem to af Europas stormagter - Tyskland og Rusland - har medført, at Polen i perioder har været underlagt fremmede magter, delt mellem nabolandene eller nærmest helt forsvundet fra Europakortet.

I det 20. århundrede var Polen underlagt to totalitære regimer - fascismen og kommunismen. Polens tyske besættelse under Anden Verdenskrig, Holocaust, flytningen af landets grænser fra øst til vest som følge af Jalta-konferencen i 1945, fordrivelse af befolkningen, Jerntæppet og afhængigheden af det sovjetiske styre i 50 år, har betydet at landets historie er dybt rodfæstet i polakkernes bevidsthed.

Generationer af polakker har været involveret i disse udviklingsforløb, og der findes ikke en eneste polsk familie der ikke på en eller anden måde er blevet ramt af begivenhederne. Historie har derfor været, og er, altdominerende, i både det offentlige liv og på det private plan. Historie har derfor også ofte været brugt politisk.

Jerntæppet betød at Øst- og Vesteuropa havde hver deres historiske narrativer om Anden Verdenskrig. Under Sovjetunionens styre plejede Polens myndigheder at forfalske eller fortie visse begivenheder. Man skulle f.eks. fejre kommunistiske helte og årstidspunkter, mens andre begivenheder som f.eks. Sovjetstyrkernes mord på polske officerer i Katyn skovene var absolut tabu. Polakkernes isolation fra Vesteuropa, betød omvendt at vestlige historikere på samme måde beskrev krigen fra en vesteuropæisk synsvinkel. Eksempelvis nævner vestlige historikere kun sjældent polske soldaters betydelige indsats under Anden Verdenskrig på alle krigens fronter.

Efter 1989 fik polakkerne endelig lov til at fortælle om deres egen historie og siden har man kunnet registrere tendens til oprettelsen af stadig flere historiske museer. Den liberale regering og generel åbenhed i det polske samfund betød at det nu blev muligt at tale frit, også om svære emner og begivenheder.

Meget har dog ændret sig i forbindelse med den nuværende national-konservative regerings indtræden i 2015. "Vi rejser os fra knæene" er det nuværende styres slogan, der udover at omfatte udenrigspolitikken, også gælder historie-"politikken".

Ifølge regeringen har der siden 1989 været alt for lidt heltemod og alt for meget skyld knyttet til præsentationen af Polens historie. Regeringen fører sin egen historiepolitik som baserer sig på at søge stolthed og at vise, at polakker udelukkende var helte og ofre. Derfor sigter den nuværende historiepolitik f.eks. mod at introducere nye historieprogrammer i skoleundervisningen og at producere flere historiske film med "den rigtige" fortælling.

De videnskabelige og kulturelle institutioner skal ifølge kulturministeren opretholde en national og kristen fortælling, og ikke anlægge en venstreorienteret eller liberal vinkel.

Det regerende parti vil faktisk omskrive Polens moderne historie inkl. historien om "Solidaritet", sammenbruddet af den sovjetiske blok og fødslen af det unge demokrati med Lech Walesa i spidsen. For dem er Walesa nemlig ikke længere en helt, de nuværende PiS-partimedlemmer har i de seneste år forsøgt at æreskrænke ham, så andre tidligere Solidaritet-ledere, inkl. Kaczynski-brødrene, kunne fremstå som de reelle helte. (På lignende måde hævder PiS-lederen Jaroslaw Kaczynski, trods adskillige eksperter udsagn om det modsatte, at flystyrtet ved Smolensk i 2010, hvor hans bror og tidligere præsident Lech Kaczynski og 95 andre officielle omkom, var et kup, og at hans bror "fald på vagt". En flyulykke ville nemlig næppe gøre ham til helt.)

Balladen med det nyligt åbnede Anden Verdenskrigsmuseum i Gdansk skriver sig ind i den aktuelle kamp om at få kontrol over hvordan Polens fortid udlægges. Ideen om at oprette museet blev udviklet af velanskrevne polske historikere i samarbejde med verdenskendte kollegaer, der beskæftiger sig med Polen og Centraleuropa, såsom bl.a. Timothy Snyder og Norman Davies. De ville nemlig vise Polens skæbne i europæisk og globalt perspektiv, som på den måde bedre kunne forstås af, og formidles, til både polakker og udlændinge.

Kulturministeren, som endnu ikke har besøgt museet, har anklaget museets ledelse for at forvrænge den polske historie og for ikke at lægge nok vægt på den polske militære modstandskamp mod nazisterne og Sovjetunionen i sin fremstilling af historien. Ifølge regeringen er det polske perspektiv ikke blevet fremhævet nok. Derfor har han fornylig – et par uger efter åbningen og ad rettens vej fået lov til at udskifte museets professionelle direktion med loyale, national orienterede medarbejdere. Dette vil højst sandsynligt ende med at den imponerende udstilling, allerede nu velbesøgt med flere tusinde mennesker, bliver – i hvert fald delvist - ændret.

Man kan sige, at man nu har to parallelle fortællinger i Polen: den højreorienterede og den liberale. De vedrører alle områder af det offentlige liv: politik, historie, udenrigspolitik, samfundet, økonomien og endda økologi. Hver fortælling har sit eget koncept og værdigrundlag, og er i fuldstændig opposition. Hver af dem har sine egne ikoner, symboler og helte – og egne tilhængere. Polens befolkning er blevet dybt splittet, og den nuværende "historiepolitik" har i høj grad bidraget til splittelsen.

Jesper Boysen

SAMMUS

Nyhedsbrev nr. 35 – April 2017 - Redaktion: kontakt@SAMMUS.dk

Indhold:
1. Beretning på Årsmødet 2017.
2. Kulturhistorisk rejse til Polen.
3. Nyt medlem i bestyrelsen.
4. Om medlemsopgørelse.

Mandtalen

Som det blev vendt på årets generalforsamling ved vi ikke præcist, hvor mange vi er. Derfor har bestyrelsen besluttet af vi skal skrives i mandtalen! – Også fordi det skal bruges til at markere sammenslutningens betydning i den danske museumsverden.

Medlemsforeningerne betaler et basisbeløb + 1 kr. pr. medlem i kontingent til SAMMUS. Hvordan medlemstallet opgøres overlades til hver enkelt forening at afgøre.

Blot en lille 'rundtur' på foreningernes hjemmesider fastslår, at der findes et væld af forskellige typer af medlemskaber.

Bestyrelsen har dette på dagsordenen til det først-kommende møde og et efterfølgende nyhedsbrev vil sætte fokus på dette emne. Vi opfordre alle medlemsforeninger til at respondere på den kommende artikel.

Hardy Jensen

Velkommen til Per Michaelis Holm

som nyt medlem i SAMMUS bestyrelse. Per blev valgt på generalforsamlingen under årsmøde på Forsorgsmuseet i Svendborg. Per er aktiv i Museumsforening for Fiskeri- og Søfartsmuseet, som er stiftet i 1962 og som så mange andre museumsforeninger med det formål at etablere et museum. Bare 6 år senere blev det til en realitet, hvor museet blev åbnet i pomp og pragt samtidigt med Esbjerg Havns 100 års jubilæum.

Ud over at være aktiv i foreningen sidder Per også i museets Fondsbestyrelse samt en række andre professionelle bestyrelser. Gennem sit liv som erhvervsmand har Per dyrket marinearkæologien som aktiv dykker samt forfattet flere artikler omkring maritime historier.

Hardy Jensen